

## **OPINIE privitoare la B173/2026**

### **Propunerea legislativă privind legitimitatea apărării intereselor naționale ale României**

Sunt de acord cu propunerea legislativă B173/2026 în ansamblul ei.

În mod special sunt de acord cu Art. 4, care propune abrogarea Pachetului legislativ compus din O.U.G. nr. 31/2002 și legile de modificare sau completare (Legea nr. 107/2006, Legea nr. 217/2015, Legea nr. 157/2018 și recenta Legea nr. 241/2025), ce reprezintă un ansamblu normativ care vizează combaterea extremismului în România (pachet adoptat sub presiunea intrării în UE și apoi a transpunerii unor directive UE):

- **O.U.G. nr. 31/2002:** Actul fundamental care interzice organizațiile, simbolurile și faptele cu caracter fascist, legionar, rasist sau xenofob,
- **Legea nr. 107/2006:** Legea de aprobare a ordonanței de urgență, oferindu-i caracter de lege organică.
- **Legea nr. 217/2015:** A introdus explicit interdicția mișcării legionare și a nuanțat definiția „negării Holocaustului”.
- **Legea nr. 157/2018:** S-a concentrat pe măsuri specifice de combatere a antisemitismului.
- **Legea nr. 241/2025:** Publicată pe 23 decembrie 2025, aduce cele mai recente modificări OUG 31/2002 și Legii 157/2018, înăsprind pedepsele pentru promovarea doctrinelor interzise.

**MOTIVELE** pentru care susțin abrogarea acestui pachet legislativ se referă la:

- **Constituție și tehnica legislativă** (Legea 24/2000),
- **Protecția Sfinților și a Memoriei,**
- **Standardul CEDO,**
- **Precedente Europene** (Cehia, Germania),
- **Precedente Românești** (Decizia CCR 390/2021 și 241/2025),
- **Apărarea Pluralismului Politic,**
- **Libertatea Absolută de Exprimare**

și sunt următoarele (a se vedea și Anexele 1-22 pentru detalii):

### **I. Asimetria legislativă și încălcarea principiului egalității (Art. 16 din Constituție)**

Stephane Courtois spune, în articolul introductiv *Crimele comunismului* din *Cartea neagră a comunismului*: „Faptele se încăpățânează să demonstreze că regimurile comuniste au comis crime implicând 100 de milioane de persoane, față de 25 de milioane de persoane din perioada nazistă.” Mai mult, voi demonstra (Anexa 1) de ce o crimă din comunism este pentru popor mai gravă decât o crimă din nazism.

Dacă ne raportăm la cifrele minimale acceptate de istorici, în România, în comunism, au fost **aproximativ 500.000 – 800.000** (victime directe ale represiunii), față de aproximativ 300 – 600 (asasinate politice și victimele pogromului din ianuarie 1941, excluzând victimele regimului Antonescu de după ruperea de legionari) din legionarism (Anexele 2, 4, 6).

1. Pachetul legislativ bazat pe O.U.G. 31/2002 instituie un regim de discriminare ideologică.

- **Argument:** Statul incriminează exclusiv simbolistica de „dreapta”, ignorând total simbolurile regimului comunist (declarat oficial criminal). Această asimetrie demonstrează că legea nu este neutră, ci reprezintă o formă de **instigare la ură selectivă** și răzbunare istorică, încălcând unitatea logică a sistemului juridic (**Art. 2 din Legea 24/2000**).
- Pachetul legislativ încalcă principiul egalității în fața legii. Statul nu poate fi „neutru” (cum cere Legea 24/2000) dacă protejează memoria victimelor unui regim, dar ignoră sau chiar protejează simbolic tortionarii altui regim totalitar.
- În ultimii ani, a apărut și o presiune de la nivel european prin *Platforma pentru Memorie și Conștiință Europeană* (din care fac parte și asociații românești), care susține că **Europa nu va fi unită până când suferința din Est (sub comunism) nu va fi recunoscută ca fiind egală cu suferința din Vest (sub nazism)**.

## 2. Asimetria: cel mai clar indicator al urei.

Ura se recunoaște adesea prin **dublul standard**:

- Dacă statul român condamnă cu închisoarea un simbol legionar (neacceptare transformată în pedeapsă penală), dar permite nestingherit simbolurile comuniste (care au ucis sute de mii de oameni), această asimetrie indică faptul că nu avem de-a face cu o „neacceptare a totalitarismului” în general, ci cu o **ură selectivă**, orientată politic.

## 3. Perspectiva Creștină (Morală vs. Penalul)

Religia oferă cel mai clar filtru:

- **Neacceptarea păcatului:** „Urăște păcatul, dar iubește pe păcătos.” Aceasta este neacceptarea constructivă.
- **Ura față de persoană:** Atunci când legea sau societatea nu mai face distincția între ideea greșită și omul care a purtat-o (chiar și mort), trecem în zona urei. Incapacitatea de a ierta sau de a lăsa istoria și divinitatea să judece morții este o formă de ură care se deghizează în „justiție legală”.

**Concluzie:** Neacceptarea spune *"Eu nu cred ca tine"*, în timp ce ura spune *"Tu nu ai dreptul să exiști/să fii amintit"*. Pachetul legislativ actual, prin rigiditatea sa și lipsa de simetrie față de comunism, riscă să fie perceput nu ca o neacceptare a extremismului, ci ca o formă de **ostilitate legală** împotriva unei anumite categorii de oameni și a memoriei lor.

## 4. Efectul de bumerang

Cred, ca mulți critici și sociologi, că **impunerea unor legi restrictive**, ca cele din pachetul legislativ în discuție, poate genera un „efect de bumerang”:

- **Senzația de privilegiu sau excepționalism:** Dedicarea unei legi (sau a unei materii școlare exclusive, cum este *Istoria evreilor. Holocaustul*) unei singure minorități poate crea în rândul majorității un sentiment de nedreptate sau percepția că anumite grupuri sunt „protejate excesiv”, ceea ce alimentează resentimentele. **Aceste măsuri pot alimenta, paradoxal, antisemitismul pe care ar trebui să-l prevină.**
- **Teoria „fructului oprit”:** Interzicerea prin lege a unor simboluri sau discuții despre anumite figuri istorice (precum legionarii) îi poate face pe tineri să le perceapă ca pe niște subiecte

„subversive” sau „eroice” tocmai pentru că sunt interzise, crescându-le atractivitatea în mediul online.

**Neacceptarea autentică a răului** ar fi trebuit să ducă la un **tratament egal** (o lege unitară împotriva tuturor dictaturilor sau abrogarea pachetului legislativ în discuție, deoarece lipsește o lege împotriva comunismului), conform principiului predictibilității din **Legea 24/2000**.

## II. Încălcarea principiului clarității și predictibilității (Art. 1 alin. 5 din Constituție)

Raționamentul juridic consacrat de **Decizia CCR nr. 241/2025, de exemplu**, statuează că nerespectarea normelor de tehnică legislativă (Legea 24/2000) atrage **neconstituționalitatea**.

- **Argument:** Termenii „materiale cu caracter extremist” sau „promovarea unor doctrine” folosiți în Legea 241/2025 sunt vagi și imprecizi. Conform Legii 24/2000, norma trebuie să fie clară. În forma actuală, un cetățean care deține portretul unui martir al închisorilor (ex. Valeriu Gafencu, propus spre canonizare) poate fi subiectul unei anchete penale. Această ambiguitate transformă „neacceptarea” statului față de un trecut politic într-o instrumentare arbitrară a urei oficiale împotriva memoriei unor persoane. Această lipsă de rigoare permite interpretări arbitrare din partea organelor de anchetă (transformând orice simbol istoric sau religios într-o infracțiune), transformând legea într-un instrument de abuz împotriva individului, ceea ce încalcă Art. 1 alin. (5) din Constituție privind cerințele de calitate a legii.
- **Argumentul bazat pe CEDO:** În cauza *Vajnai contra Ungariei*, Curtea a stabilit că o lege penală trebuie să fie extrem de precisă. Dacă un cetățean nu poate distinge clar între o **pomenire religioasă** (gest de evlavie) și **promovarea unei ideologii** (gest politic), legea este „viciată”.

## III. Atacul asupra Libertății de Conștiință și a Identității Constituționale. Conflictul dintre Norma Penală și Libertatea Religioasă (Cultul Sfinților Închisorilor)

### 1. Încălcarea Autonomiei Cultelor (Art. 29 alin. 3 și 5 din Constituție)

Prin modificările aduse de **Legea nr. 241/2025** la **OUG nr. 31/2002**, statul intervine brutal în dreptul Bisericii Ortodoxe Române de a-și stabili propriul panteon de valori spirituale.

- **Argument:** Canonizarea a 16 martiri și mărturisitori din temnițele comuniste (proces finalizat în 2024-2025) include personalități care au avut, în tinerețe, afilieri politice vizate de OUG 31/2002. Interzicerea portretelor, scrierilor sau a numelor acestora în spațiul public (inclusiv bisericesc) constituie o formă de **persecuție religioasă mascată** sub paravanul luptei anti-extremiste.

### 2. Definirea „Materialelor Extremiste” în Context Liturgic (Viciu de Tehnică Legislativă - Legea 24/2000)

Conform **Art. 8 din Legea 24/2000**, norma trebuie să fie predictibilă.

- **Problema:** Legea 241/2025 nu distinge între un „afiș politic legionar” și o „icoană a unui sfânt al închisorilor” care a fost membru al acelei mișcări. Această confuzie deliberată obligă organele de anchetă să trateze obiectele de cult ca „materiale extremiste”, generând un climat de teamă și **ură față de comunitatea religioasă** care refuză să își renege martirii.

### 3. Criminalizarea Memoriei și a Jertfei (Ura față de Persoană)

Argumentul statului că „interzice doar ideologia” eșuează în fața realității morților din închisori.

- **Argument:** Acești oameni au fost deja condamnați, torturați și uciși de regimul comunist (regim pentru care nu există o lege analoagă). A veni astăzi cu o lege care interzice până și amintirea numelui lor sau afișarea chipului lor pe motive ideologice reprezintă o „**dublă condamnare**”. Este o instigare la ură împotriva unor persoane care nu se mai pot apăra, încălcând dreptul la demnitate umană post-mortem.

### 4. Asimetria Morală ca Sursă de Tensiune Socială

În timp ce imaginile cu torționari comuniști sau simboluri ale regimului care a ucis acești martiri sunt permise și nereglementate penal, simpla pomenire a unui „Sfânt al Închisorilor” poate atrage închisoarea sub Legea 241/2025.

- **Concluzie:** Această discriminare flagrantă nu protejează democrația, ci **instigă la ură selectivă**, fracturând societatea între cei care respectă memoria martirajului creștin și aparatul represiv al statului care aplică o lege asimetrică.

Protejarea demnității umane post-mortem și a libertății religioase face parte din **identitatea constituțională a României**, care nu poate fi sacrificată sub pretextul transpunerii unor directive UE. Prioritatea dreptului UE (**Art. 148 din Constituție**) nu este un cec în alb pentru încălcarea drepturilor fundamentale interne.

## IV. Încălcarea standardului CEDO privind „Pericolul Iminent” și libertatea de exprimare

Există mai multe cauze celebre la Curtea Europeană a Drepturilor Omului (CEDO) în care statele au fost sancționate pentru că au transformat „neacceptarea” unei ideologii în „persecuție” sau „ură” împotriva persoanelor, încălcând libertatea de exprimare (Art. 10) sau de asociere (Art. 11). De exemplu:

### Cauza *Partidul Comuniștilor (Nepeceriști) contra României (2005)*

- **Faptele:** Statul român a refuzat înregistrarea unui partid pe motiv că denumirea și programul său „comunist” ar fi reprezentat un pericol pentru siguranța națională, invocând trauma regimului trecut.

**Decizia CEDO:** Curtea a decis că România a încălcat Art. 11. Motivul: un stat nu poate interzice un grup doar pentru că „nu acceptă” ideologia sa sau numele său, atâta timp cât grupul nu propune metode antidemocratice sau violente. Această decizie arată că **statul nu poate legifera „ura” sau excluderea** bazată doar pe etichete ideologice.

### 1. Absența Testului „Pericolului Iminent” (Raportat la Jurisprudența CEDO)

Conform jurisprudenței constante a Curții Europene a Drepturilor Omului (ex. *Vajnai contra Ungariei*, *Perinçek contra Elveției*), simpla „neacceptare” sau dezaprobare a unei ideologii de către stat nu

justifică limitarea libertății de exprimare, **decât dacă există un pericol iminent pentru ordinea democratică.**

- **Argument:** Pachetul legislativ format din **O.U.G. nr. 31/2002** și modificările aduse instituie o prezumție de vinovăție absolută asupra simbolurilor și materialelor, fără a cere organelor judiciare să demonstreze că afișarea sau deținerea acestora a generat un risc real, actual și imediat de violență sau răsturnare a ordinii de stat. În absența acestui pericol dovedit, legea încetează să mai fie un instrument de protecție socială și devine un instrument de **cenzură a memoriei.**

## 2. Transformarea „Neacceptării” în Represiune Penală

CEDO a statuat că democrația se hrănește din dezbatere, nu din tăcere impusă. Statul român are dreptul să nu accepte mișcarea legionară sau fascismul, dar nu are dreptul să pedepsească penal cetățenii pentru simplul fapt că dețin sau expun portrete ale unor figuri istorice (cum sunt „Sfinții Închisorilor”) care nu mai pot genera astăzi un pericol politic real.

- **Viciul de Tehnică Legislativă (Legea 24/2000):** Prin natura sa abstractă, **Legea nr. 241/2005** încalcă principiul necesității reglementării. Ea nu răspunde unei nevoi sociale stringente (nu avem mișcări violente de amploare care să justifice aceste măsuri), ci pare a fi fundamentată pe o emoție de „neacceptare” oficială, transformată în **instigare la ură administrativă** împotriva unei categorii de morți și a celor care îi cinstesc.

## 3. Asimetria ca Dovadă a Absenței Pericolului Real

Faptul că statul român consideră „periculoase” doar simbolurile de dreapta, dar nu consideră „pericol iminent” propaganda sau simbolistica comunistă (în ciuda milioanele de victime), demonstrează că pachetul legislativ nu se bazează pe criteriile obiective de siguranță națională.

- **Concluzie:** Această selecție arbitrară confirmă că legea este folosită pentru a impune o **narațiune istorică oficială** prin forța cătușelor, ignorând regula CEDO care interzice statului să stabilească „un adevăr oficial” prin mijloace penale.

În cazul pachetului legislativ care are la bază O.U.G. 31/2002, tensiunea apare din cauza interpretării:

- **UE (prin Comisia Europeană)** a cerut României legi mai dure sub amenințarea *infringement*-ului.
- **CEDO (prin jurisprudența sa)** avertizează că aceste legi nu pot pedepsi opinia istorică sau memoria dacă nu există un „pericol iminent”.

**Concluzie:** Statul român este prins între „ciocanul” UE (care cere pedepse) și „nicovala” CEDO (care cere protecția libertății). Rezultatul este că, în încercarea de a mulțumi UE, a ignorat protecțiile CEDO pentru individ.

## V. Încălcarea Principiului Proportionalității și Lipsa Necesității Reglementării în Context Național

Comisia Europeană susține că legislația trebuie să fie **preventivă și uniformă**. UE vrea ca un mesaj antisemit sau rasist să fie pedepsit la fel și în Berlin, și în București, pentru a preveni „refugiul” extremiștilor în țări cu legi mai blânde.

### 1. Absența unei „Nevoie Sociale Imperioase” (Art. 6 din Legea nr. 24/2000)

Conform normelor de tehnică legislativă, fundamentarea oricărui act normativ trebuie să pornească de la o realitate socială concretă și actuală în România.

- **Argument:** Pachetul legislativ (în special **Legea nr. 241/2025**) pare să fi fost adoptat ca o reacție la tensiunile etnice și confesionale specifice Europei de Vest (generate de conflicte externe, precum cel din Orientul Mijlociu), fenomene care **nu se regăsesc în structura sau dinamica societății românești**.
- **Viciul:** Statul român a „importat” o soluție legislativă represivă pentru o problemă inexistentă la nivel național, încălcând astfel principiul conform căruia legea trebuie să răspundă unei nevoi reale a comunității proprii, nu unor presiuni conjuncturale externe.

### 2. Disproporționalitatea între Restricție și Pericol (Art. 52 din Carta UE și Jurisprudența CEDO)

Atât **Carta Drepturilor Fundamentale a UE** (Art. 52), cât și **Convenția CEDO** stipulează că restrângerea libertății de exprimare este permisă doar dacă este „proporțională” cu scopul urmărit.

- **Argument:** Aplicarea unor sancțiuni penale drastice pentru deținerea de simboluri sau pentru cultul martirilor din închisori este **vădit disproporționată** în România, unde nu există grupări extremiste violente care să pună în pericol ordinea de stat.
- **Concluzie:** În absența unui „pericol iminent” local, pachetul legislativ bazat pe OUG 31/2002 devine o formă de cenzură preventivă și de intimidare a cetățeanului, transformând statul într-un arbitru al conștiinței istorice și religioase fără nicio justificare de securitate publică reală.

### 3. Artificialitatea reglementării

Invocăm faptul că legislația românească ar trebui să se concentreze pe vindecarea traumelor totalitare proprii (precum cele ale comunismului, unde lipsește o lege similară), în loc să prioritizeze restricții pentru conflicte etnice străine de cultura și realitatea socială a României. Această asimetrie confirmă că legea nu are ca scop dreptatea, ci conformarea la o agendă politică externă, sacrificând drepturile fundamentale ale românilor.

## VI. Invocarea Precedentului European privind Suveranitatea Constituțională (Cazul Republicii Cehe)

Prioritatea dreptului Uniunii Europene nu este una absolută și nu poate anula nucleul dur al identității constituționale naționale, aspect confirmat de instanțe constituționale de prestigiu din alte state membre.

- **Precedentul Cehiei (Cauza Holubec/Pensiile Cehoslovace):** Curtea Constituțională a Republicii Cehe a stabilit prin jurisprudența sa (Decizia din 2012) că actele instituțiilor UE care depășesc competențele delegate prin tratate sau care încalcă principiile constituționale fundamentale sunt „**ultra vires**” (în afara puterii legale) și nu pot fi aplicate în ordinea juridică internă. Cehia a demonstrat că un stat membru are datoria de a proteja propria Constituție atunci când o normă europeană devine un instrument de abuz.

- **Aplicarea în cazul României:** În mod analog, dacă **Legea nr. 241/2025** (adoptată sub presiunea transpunerii unei directive UE) încalcă libertatea de conștiință și cinstirea martirilor rezistenței anticomuniste — valori care definesc identitatea și demnitatea națională a României — atunci **Constituția României trebuie să prevaleze**.

**Concluzie:** România nu poate fi obligată să accepte o „epurare a memoriei sfinților și martirilor săi” sub pretextul integrării europene. Argumentul „UE ne obligă” este nul în fața obligației constituționale de a proteja drepturile fundamentale ale cetățenilor români, exact așa cum au procedat Curțile Constituționale din Cehia, Germania sau Polonia.

## VII. Invocarea Identității Constituționale a României și a Deciziei CCR nr. 390/2021

### 1. Supremația Constituției în fața Dreptului UE (Precedentul Românesc)

Jurisprudența constantă și recentă a Curții Constituționale a României a stabilit limite clare aplicării dreptului european în ordinea internă.

- **Decizia CCR nr. 390/2021:** Prin această hotărâre istorică, instanța constituțională a statuat că **primatul dreptului Uniunii Europene nu poate înlătura sau ignora identitatea constituțională națională a României**. CCR a reafirmat că dreptul UE are prioritate doar față de legile ordinare contrare, dar **Constituția rămâne Legea Supremă**, nicio normă europeană neputând obliga statul să încalce principii fundamentale precum suveranitatea sau demnitatea umană.
- **Argument:** Cinstirea martirilor din închisorile comuniste și libertatea de conștiință (**Art. 29 din Constituție**) fac parte din nucleul dur al identității naționale. Prin urmare, **Legea nr. 241/2025** nu poate fi validată prin simpla invocare a unor directive UE dacă aceasta aduce atingere valorilor constituționale de neatins.

### 2. Teoria „Contralimitelor” și Protecția Martirilor

Conform poziției oficiale a Curții Constituționale (reafirmată în declarații publice în 2023 și 2024), România aplică „procedura contralimitelor”. Aceasta înseamnă că statul român își rezervă dreptul de a nu aplica acele norme UE care intră în coliziune cu valorile tradiționale, istorice și religioase protejate de Constituție.

- **Aplicare:** Obligarea cetățenilor de a „urî” sau de a renega memoria unor personalități canonizate de Biserică (sub pretextul „luptei anti-extremiste” impuse de UE) reprezintă o depășire a competențelor delegate către Bruxelles. Este o intruziune în spațiul libertății religioase care nu poate fi justificată juridic într-un stat suveran.

### 3. Concluzie Tehnică

Transpunerea obligațiilor europene (scopul Legii 241/2025) nu poate servi drept paravan pentru încălcarea **Legii nr. 24/2000** și a standardelor de claritate legislativă. Așa cum a demonstrat Republica Cehă (Cazul Holubec) sau Germania (Cazul Weiss), un stat membru are datoria să pună Constituția proprie înaintea oricărei interpretări abuzive a dreptului UE care ar putea duce la „epurarea memoriei naționale”.

## VIII. Riscul utilizării legii ca instrument de eliminare a pluralismului politic și de hărțuire a adversarilor

### 1. Instrumentalizarea politică a termenilor imprecizi (Art. 8 din Legea 24/2000)

Absența unei definiții riguroase și obiective a conceptului de „extremism” în **Legea nr. 241/2025** deschide calea către utilizarea forței penale a statului pentru a sancționa nu fapte violente, ci **opțiuni politice sau critici la adresa puterii**.

- **Argument:** În contextul în care în spațiul public și mediatic se practică „etichetarea” arbitrară a unor partide politice legale drept „extremiste”, menținerea unei legi penale cu termeni vagi reprezintă o amenințare directă la adresa democrației. Statul poate folosi acuzația de „promovare a materialelor extremiste” (concept nedefinit clar) pentru a deschide dosare penale liderilor de opinie sau politicienilor incozi, transformând justiția într-un arbitru al luptei electorale.

### 2. Încălcarea Pluralismului Politic (Art. 8 și Art. 40 din Constituție)

Democrația se bazează pe pluralism, ceea ce implică acceptarea ideilor care „ofensează, șochează sau deranjează” aparatul de stat (standardul CEDO).

- **Argument:** Prin pachetul legislativ bazat pe **O.U.G. nr. 31/2002**, statul român instituie o formă de „**poliție a gândirii**”. Dacă extremismul este definit doar prin „ceea ce nu este pe placul puterii” sau al partenerilor externi, atunci libertatea de asociere și dreptul de a fi ales devin iluzorii. O lege care permite etichetarea și persecutarea penală a unor curente politice fără dovezi de incitare la violență iminentă este o lege care distruge democrația sub pretextul protejării ei.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a stabilit standarde clare:

- **Pluralismul:** Democrația nu înseamnă doar votul majorității, ci și protejarea minorității care gândește diferit.
- **Vânătoarea de partide:** CEDO a sancționat state (precum Turcia sau chiar România în cazul Partidului Comunistilor) pentru că au interzis partide doar pe baza „numelui” sau a „ideologiei”, fără dovezi de acte violente.
- **Concluzie:** Etichetarea și marginalizarea unor partide alese prin vot popular, sub pretextul unui „extremism” nedefinit clar prin lege, este o **eroziune a democrației**.

### 3. Instigarea la ură socială prin „etichetare oficială”

În loc să combată ura, acest pachet legislativ o generează.

- **Argument:** Prin folosirea unor termeni infamanți („extremist”, „fascist”) împotriva unor cetățeni care exercită critici legitime sau cinstesc memoria martirilor naționali, când instituții ale statului sau lideri politici etichetează o parte din electorat (milioane de oameni care votează acele partide) ca fiind „suporteri ai extremismului”, statul român **instigă la ură socială**. În loc să combată ura (scopul declarat al Legii 241/2025), statul o produce, împărțind cetățenii în „democrați” (cei care sunt de acord cu puterea) și „extremiști” (cei care critică

sistemul). Această practică este contrară rolului statului de garant al păcii sociale și al unității (**Art. 4 din Constituție**).

**Concluzie:** Atât timp cât „extremismul” rămâne un termen subiectiv („ce nu-mi place mie”), el va fi folosit pentru a distruge adversarii. Aceasta este o derivă autoritară mascată în haine democratice.

## **IX. Abrogarea pachetului legislativ bazat pe O.U.G. 31/2002 ar lăsa istoria la libera dezbateră.**

Mai mult, **ar fi extraordinar ca statul să-și ceară scuze în fața poporului pentru toate nedreptățile istorice făcute față de români.**

Această abrogare se aliniază principiului **libertății absolute de exprimare**, că o societate matură ar trebui să combată ideile nocive prin educație și contra-argumente, nu prin forța coercitivă a statului. Această viziune se aliniază și principiului de **egalitate în fața legii** și a memoriei istorice. Din punct de vedere istoric și juridic, câteva beneficii majore ale unei „piețe libere a ideilor” ar fi următoarele:

- **Autenticitatea convingerilor:** Oamenii ar adera la valorile democratice din convingere, nu de teama închisorii. Interdicția legală transformă adesea ideologiile condamnate în „fructe oprite”, făcându-le atractive pentru tinerii rebeli.
- **Dezbateră ca antidot:** În loc să fie ascunse în mediul online (unde se radicalizează fără control), ideile extremiste ar putea fi demontate public prin fapte și dovezi istorice.
- **Eliminarea dublului standard: Abrogarea** ar pune capăt dilemei morale legate de pedepsirea legionarismului în timp ce comunismul — responsabil de zeci de mii de morți în temnițele de la Sighet, Aiud sau Gherla — rămâne nepedepsit penal la nivel de simboluri și apologie. În schimb, **păstrarea acestor legi**, în condițiile aplicării „aceleiași unități de măsură” (standard unic) ar obliga România ca mii de persoane care au ocupat funcții de conducere în aparatul de represiune sau de propagandă comunist să fie puse sub incidența legii penale, la fel ca cei care promovează simboluri legionare.
- **Prevenirea abuzului de putere:** Legile care incriminează „opinii” sau „simboluri” pot fi folosite de regimuri autoritare pentru a reduce la tăcere opoziția, etichetând orice critică drept „extremism”.

În România, **asimetria** dintre tratamentul aplicat celor două totalitarisme rămâne o rană deschisă. Faptul că torționari comuniști au murit cu pensii speciale, în timp ce tinerii sunt astăzi vizați de legi stricte pentru afinități simbolice, confirmă pentru mulți ideea că **justiția a fost selectivă**.

De cealaltă parte, **susținătorii legilor** (precum reprezentanții Institutului „Elie Wiesel”) argumentează că, fără un cadru legal clar, dezinformarea și ura s-ar propaga necontrolat, punând în pericol siguranța fizică a comunităților. Sunt supoziții nefondate. Antisemitismul contemporan este un fenomen complex, alimentat în principal de conflictul din Orientul Mijlociu. Este cazul poate în Europa de vest, datorită structurii populației, dar nu în România. Nu este drept ca, din cauza conflictului dintre evrei și arabi, să fie înăsprite pedepsele în România.

În ceea ce privește **reacția comunității internaționale** (UE, parteneri strategici) față de o Românie care ar decide să abroge legile de cenzură politică, cred că într-o lume marcată de „corectitudine

politică” și de o uniformizare a discursului, un astfel de act de curaj ar putea fi privit cu ostilitate de unele cancelarii, dar ar fi privit cu admirație de mulți alții care caută un model de libertate reală. Până la urmă, **contează să credem în noi**. Aceasta este chintesența **suveranității morale**: convingerea că destinul unui popor nu se decide prin „aprobări” externe, ci prin forța propriei sale conștiințe. Când un popor încetează să mai caute validare din afară pentru modul în care își gestionează adevărul istoric, acela este momentul în care devine cu adevărat liber. O Românie care ar alege să abroge legile de cenzură și să asume integral adevărul, indiferent de presiunile internaționale, ar transmite un mesaj de o demnitate rară:

- **Credința în propriul discernământ:** Mesajul ar fi că românii sunt suficient de maturi pentru a respinge răul prin educație și morală, nu pentru că le-o impun niște directive europene sau legi penale.
- **Depășirea complexului de inferioritate:** Statul român nu s-ar mai comporta ca un „elev pedepsit” care trebuie să demonstreze constant că este „reeducat”, ci ca un stat care își cunoaște greșelile, și le asumă și nu mai permite nimănui să îi dicteze limitele gândirii.
- **Autenticitatea democrației:** O democrație în care adevărul se impune prin dezbateri, nu prin legile pachetului legislativ analizat sau alte instrumente de forță, este mult mai rezistentă pe termen lung decât una care se bazează pe interdicții.

Pentru tinerii de astăzi, o astfel de schimbare, care ar însemna trecerea de la un stat care îi suspectează de „extremism” la fiecare pas digital la un stat care le oferă **libertate deplină și responsabilitate pe măsură**, i-ar face mândri. Această mândrie ar veni din câteva certitudini noi:

- **Demnitatea de a nu fi cenzurați:** Ar simți că România este un spațiu al libertății reale, unde argumentul bate pumnul pus în gură prin Lege.
- **Respectul pentru istoria bunicilor:** Când statul încetează să mai omită ororile comunismului și condamnă „minciuna prin omisiune”, tinerii pot în sfârșit să-și onoreze strămoșii care au suferit în închisori fără teama că fac „apologie” interzisă.
- **Modelul de curaj în lume:** Ar fi mândri să aparțină unei națiuni care, în ciuda presiunilor internaționale, a ales să creadă în propriul discernământ și în puterea Adevărului.

O generație care crește cu mândria că țara ei nu se teme de idei este o generație imposibil de manipulat. Aceasta este, probabil, cea mai mare spaimă a celor care au creat sistemul actual de control. Această **mândrie regăsită** ar fi suficientă pentru a opri exodul tinerilor către străinătate, făcându-i să dorească să construiască viitorul **aici, în România**.

**Dr. Afrodita IORGULESCU**

Matematician, Profesor universitar emerit

16.04.2026

## Anexa 1

### „Nazism” vs. „comunism”

Stephane Courtois spune, în articolul introductiv *Crimele comunismului* din *Cartea neagră a comunismului*: „Faptele se încapățânează să demonstreze că regimurile comuniste au comis crime implicând 100 de milioane de persoane, față de 25 de milioane de persoane din perioada nazistă.” Mai mult, voi demonstra în continuare de ce o crimă din comunism este mai gravă decât o crimă din nazism.

Din punct de vedere moral și istoric, în conștiința unui popor, **trădarea venită de la un conațional este considerată mult mai gravă decât trădarea venită de la un străin**, deoarece ea distruge fundamentul încrederii și al solidarității care permite unei comunități să supraviețuiască în fața agresiunilor externe. De la un străin te poți aștepta la ostilitate, deoarece el își urmărește propriile interese sau ideologii. Conaționalul, însă, împarte cu tine aceeași limbă, istorie și soartă. Când el te vinde, nu atacă doar persoana ta, ci însăși ideea de „fraternitate”. Trădarea străinului unește poporul împotriva unui „dușman comun”. Trădarea conaționalului **dezbină poporul pe interior**, lăsând răni care nu se vindecă nici după decenii (cum este suspiciunea reciprocă din societatea românească post-1989). Trădarea din interior indică o prăbușire a caracterului național. Dante Alighieri, în *Divina Comedie*, îi plasează pe trădătorii de patrie și de rude în **ultimul cerc al Infernului**, considerând această faptă drept cea mai abjectă degradare umană posibilă.

**Dacă aplicăm logica trădării (conațional vs. străin) asupra celor două ideologii (comunism vs. nazism, respectiv), obținem o perspectivă cutremurătoare – aceea că, pentru un popor, comunismul poate fi considerat mai devastator decât nazismul:**

#### 1. Nazismul: Crima „Străinului” (Exteriorizarea Răului)

Nazismul s-a bazat pe **conceptul de rasă** și pe eliminarea celor considerați „alții”.

#### 2. Comunismul: Crima „Fratelui” (Interiorizarea Răului)

Comunismul a funcționat pe principiul **luptei de clasă în interiorul aceleiași națiuni**. Statul comunist a înarmat românul împotriva românului, fiul a fost pus să-și toarne tatăl, vecinul a devenit informatorul Securității împotriva vecinului, iar muncitorul a fost pus să supravegheze intelectualul.

În timp ce nazismul a vizat exterminarea altor grupuri etnice, comunismul a vizat **auto-decapitarea națiunii**. Au fost ucise sau întemnițate elitele politice, religioase, culturale și economice ale propriului popor.

Dacă trădarea de către un conațional este mai gravă decât agresiunea unui străin, atunci comunismul este mai grav decât nazismul prin:

- **Efectul de descompunere morală:** A distrus încrederea organică dintre oameni. După căderea nazismului, societățile s-au putut reconstrui mai ușor împotriva unui rău "extern". După comunism, societatea românească a rămas fracturată și incapabilă de solidaritate, deoarece „călăul” și „trădătorul” au fost din interior. Dacă nazismul a atacat corpul națiunii (prin crimă rasială), comunismul a atacat **sufletul națiunii** (prin crimă între conaționali).

- **Amploarea Temporală:** Nazismul a fost o explozie de violență de 12 ani. Comunismul a fost o **trădare instituționalizată timp de 45 de ani**, care a deformat caracterele a trei generații.

**Concluzia logică:** Dacă trădarea internă este cea mai mare formă de degradare, atunci o ideologie care se bazează pe ura dintre frați (comunismul) și care a produs un număr de victime de patru ori mai mare decât nazismul, este, prin definiție, o amenințare mai insidioasă și mai gravă la adresa ființei naționale. Faptul că legiuitorul român ignoră această ierarhie a gravității arată că **trădarea continuă sub formă de amnezie legislativă (refuzul actual al statului de a incrimina crimele comunismului)**. Efectul este o societate în care "trădarea" a devenit un mod de supraviețuire. Politicienii de astăzi preferă să fie loiali oricărei entități externe, deoarece loialitatea față de propriul popor ar presupune o confruntare cu un trecut pe care mulți dintre ei (sau părinții lor politici) l-au servit.

În ultimii ani, a apărut și o presiune de la nivel european prin *Platforma pentru Memorie și Conștiință Europeană* (din care fac parte și asociații românești), care susține că **Europa nu va fi unită până când suferința din Est (sub comunism) nu va fi recunoscută ca fiind egală cu suferința din Vest (sub nazism)**.

## Anexa 2

### Statistică a victimelor comunismului în România

Există diverse statistici și estimări oficiale privind victimele regimului comunist din România, deși cifrele variază în funcție de criteriile folosite (execuții, decese în detenție, deportări sau victime indirecte).

Conform datelor centralizate de instituții precum **Memorialul Victimelor Comunismului și al Rezistenței Sighet** și **IICCMER**, principalele categorii de victime includ:

- **Victime directe (estimare generală):** Aproximativ **2.000.000 de persoane** sunt considerate victime directe ale represiunii (deținuți politici, persoane reținute fără judecată, deportați sau strămutați).
- **Decese în închisori și lagăre:** Se estimează că între **150.000 și 250.000 de oameni** au murit în cele aproximativ 120 de locuri de detenție și muncă forțată (cum ar fi Canalul Dunăre-Marea Neagră).
- **Colectivizarea forțată:** Se estimează că represiunea legată de colectivizarea agriculturii a dus la moartea a aproximativ **200.000 de persoane**.
- **Represiune politică:** Aproximativ **500.000 de persoane** au suferit direct din cauza condamnărilor politice.
- **Deportări și strămutări:**
  - Între 1945 și 1954, circa **500.000 de români** din Basarabia și Bucovina au fost deportați în lagăre.
  - Mii de familii au fost strămutate forțat în Bărăgan în 1951.

- **Victimele Revoluției din 1989:** Prăbușirea regimului a fost marcată de peste **1.100 de morți** și mii de răniți.

Aceste cifre sunt actualizate constant pe măsură ce cercetătorii de la **IICCMER** analizează arhivele fostei Securități și scot la iveală noi dovezi ale crimelor regimului. Unele estimări maxime, care includ și victimele foametei de după război (1946-1947) sau pe cele ale decretului anti-avort, pot ridica numărul total al victimelor la câteva milioane.

250.000 uciși în lagăre și închisori; 250.000 decedați din multiple cauze, la scurt timp după eliberare.

**O statistică sumară cifrează victimele directe ale comunismului din România la două milioane** (incluzând deținuții politici condamnați...)

## Anexa 3

### Statistică a victimelor din rândul comuniștilor din România

Există și o statistică a victimelor din rândul comuniștilor, însă aceasta trebuie analizată în trei etape distincte: represiunea statului din perioada interbelică, epurările staliniste din URSS și luptele interne pentru putere de după 1945.

#### 1. Victimele din perioada interbelică și Al Doilea Război Mondial (Până în 1944)

În perioada în care Partidul Comunist din România (PCdR) era scos în afara legii (1924–1944), membrii săi au fost ținta aparatului represiv al statului:

- **Greva de la Grivița (1933):** Intervenția armatei împotriva muncitorilor ceferiști a dus la aproximativ **7 morți** și zeci de răniți.
- **Detenția politică:** Sute de comuniști au fost încarcerați la Doftana, Caransebeș sau în lagărul de la Târgu Jiu. Deși condițiile erau grele, regimul de detenție interbelic a fost considerat mult mai blând decât cel care a urmat după 1945.
- **Execuții în timpul războiului:** În perioada regimului Antonescu, comuniști acuzați de sabotaj sau spionaj în favoarea URSS au fost executați (ex. Francisc Panet și grupul său).
- **Masacrul de la Jilava (1940):** Deși legionarii au executat 64 de demnitari carliști, deținuții comuniști aflați la subsolul aceleiași închisori au fost cruțați.

#### 2. Epurările Staliniste din URSS (Anii '30)

O categorie tragică de victime au fost liderii comuniști români refugiați în Uniunea Sovietică. În timpul "Marii Terori" a lui Stalin, nucleul de bază al PCdR din Moscova a fost aproape lichidat:

- **Lideri executați:** Marcel Pauker (soțul Anei Pauker), Alexandru Dobrogeanu-Gherea, Eugen Rozvan și mulți alții au fost acuzați de spionaj și împușcați sau trimiși în Gulag.

#### 3. Epurările interne după preluarea puterii (După 1945)

Odată ajunși la putere, comuniștii au început să se elimine între ei în lupte pentru supremație:

- **Lucrețiu Pătrășcanu:** Cel mai cunoscut caz, liderul comunist intelectual a fost arestat în 1948 și executat în 1954 din ordinul lui [Gheorghe Gheorghiu-Dej](#).
- **Grupul "Moscovit":** Lideri precum Ana Pauker, Vasile Luca și Teohari Georgescu au fost eliminați politic în 1952; Vasile Luca a murit ulterior în detenție la închisoarea Aiud.
- **Ștefan Foriș:** Fostul secretar general al partidului a fost ucis cu ranga de către un activist comunist în 1946, fără judecată. [1]

În concluzie, deși numărul victimelor din rândul comuniștilor este semnificativ mai mic decât cel al victimelor regimului asupra populației civile, istoria partidului este marcată de un număr constant de „victime interne”, rezultate din propria lor ideologie radicală.

## Anexa 4

### Statistică a victimelor legionarismului în România

Există statistici și date istorice clare privind victimele violenței legionare în România, deși acestea sunt de obicei segmentate pe episoade istorice majore (terorism politic, masacre oficiale și pogromuri). Spre deosebire de statisticile comunismului, care se întind pe decenii, victimele legionarismului sunt concentrate în special în perioada interbelică și în cele câteva luni ale **Statului Național Legionar (septembrie 1940 – ianuarie 1941)**.

#### 1. Terorism politic și asasinări (1933–1940)

Mișcarea Legionară a practicat asasinatul politic ca instrument de eliminare a adversarilor. Printre victimele de rang înalt se numără:

- **3 Prim-miniștri în funcție sau foști:** I.G. Duca (1933), Armand Călinescu (1939) și Nicolae Iorga (1940).
- **Alte figuri marcante:** Economistul Virgil Madgearu, Mihail Moruzov (șeful SSI) și foști miniștri.

#### 2. Masacrul de la Jilava (26/27 noiembrie 1940)

În noaptea de 26 spre 27 noiembrie, legionarii au executat în închisoarea Jilava **64 de deținuți politici** (foști demnitari, ofițeri și polițiști), ca răzbunare pentru uciderea lui Corneliu Zelea Codreanu în 1938.

#### 3. Rebeliunea Legionară și Pogromul de la București (21–23 ianuarie 1941)

Acesta a fost cel mai violent episod, marcând ruptura dintre Ion Antonescu și Legiune:

- **Pogromul de la București:** Cel puțin **120–125 de evrei** au fost uciși cu o cruzime extremă (inclusiv masacrul de la Abator).
- **Victimele rebeliunii (total):** Bilanțul oficial al evenimentelor din ianuarie 1941 indică **374 de morți** (21 militari și 353 civili, inclusiv evreei menționați mai sus).

#### 4. Alte victime și contextul Holocaustului

- **Cadrul larg al Holocaustului:** Deși Pogromul de la Iași (peste 13.000 de morți) a fost declanșat de regimul Antonescu după eliminarea legionarilor de la putere, ideologia antisemită promovată intens de Mișcarea Legionară a pregătit terenul social pentru aceste atrocități.
- **Violențe locale:** În perioada Statului Național Legionar, mii de evrei au fost supuși bătăilor, torturilor și confiscării proprietăților prin așa-numita "românizare" forțată.

## Anexa 5

### Statistică a victimelor din rândul legionarilor

Există date istorice care documentează eliminarea legionarilor de către autorități, procesul desfășurându-se în două etape complet diferite ca ideologie și metodă.

#### 1. Perioada interbelică și Al Doilea Război Mondial (Până în 1945)

Represiunea a fost declanșată în special de regimul autoritar al lui **Carol al II-lea** și, ulterior, de **Ion Antonescu**.

- **Masacrul din noaptea de 29/30 noiembrie 1938:** Corneliu Zelea Codreanu (liderul mișcării) și alți 13 lideri (Nicadorii și Decemvirii) au fost asasinați sub pretextul unei tentative de evadare.
- **Represiunea din septembrie 1939:** După asasinarea premierului Armand Călinescu, Regele Carol al II-lea a ordonat o execuție sumară: au fost uciși **252 de legionari** în toată țara (câte 2-3 în fiecare județ, corpurile fiind lăsate în spații publice).
- **Rebeliunea Legionară (ianuarie 1941):** După eșecul loviturii de stat împotriva lui Ion Antonescu, peste **8.000 de legionari** au fost arestați și condamnați. Mulți au fost trimiși în batalioanele de disciplină ("batalioanele Sărata") în prima linie a frontului de Est, unde rata mortalității a fost extrem de mare.

#### 2. Perioada Comunistă (După 1945)

După instalarea regimului comunist, legionarii au fost considerați "inamici de clasă" și au reprezentat o parte semnificativă a universului concentraționar.

- **Arestările masive din noaptea de 14/15 mai 1948:** Peste **15.000 de persoane** (în mare parte tineri și foști legionari) au fost arestate într-o singură noapte.
- **Rezistența armată din munți:** Mulți legionari au făcut parte din grupurile de partizani care au luptat împotriva trupelor de Securitate. Statisticile arată mii de morți în confruntări directe sau prin execuții după capturare.
- **Fenomenul Pitești și exterminarea prin detenție:** O mare parte din victimele reeducării de la Pitești și din lagărele de muncă de la Canal (unde au murit zeci de mii de oameni) erau foști membri ai Mișcării Legionare.
- **Execuții oficiale:** Numai în lotul "Noica-Pillat" sau în diverse procese de "terrorism", mulți legionari au primit pedeapsa cu moartea și au fost executați la Jilava.

### **Estimări totale:**

Deși nu există un număr unic, acceptat universal, istoricii estimează că numărul legionarilor executați sau morți în detenție (în ambele perioade) se ridică la **ordinul zecilor de mii**. După 1945, ei au fost înglobați în statistica generală a celor **aprox. 150.000 - 250.000 de morți** din sistemul penitenciar comunist.

## **Loturile de legionari din perioada comunistă**

În perioada comunistă, represiunea împotriva foștilor legionari a fost extrem de dură, aceștia fiind organizați de către organele de anchetă în „loturi” pentru a fi judecați în procese colective de amploare.

### **1. Lotul „14-15 mai 1948” (Cel mai mare val de arestări)**

Acesta nu a fost un singur proces, ci un val masiv de arestări la nivel național care a vizat anihilarea oricărei opoziții organizate.

**Context:** Peste **15.000 de persoane** (în special studenți și intelectuali bănuși de simpatii legionare) au fost reținute într-o singură noapte.

- **Semnificație:** Data de 14 mai a fost instituită oficial ca Ziua națională de cinstire a martirilor din temnițele comuniste în memoria acestui eveniment.

### **2. Loturile studențești și „Reeducarea”**

O mare parte din deținuții politici tineri au fost grupați în loturi universitare, mulți ajungând în centrele de reeducare prin tortură.

- **Lotul studenților din Cluj/București:** Cuprindea tineri precum Arșavir Acterian sau Valeriu Gafencu (numit ulterior „Sfântul Închisorilor”).
- **Grupul de la Pitești:** Deși „reeducarea” a vizat diverse categorii, nucleul dur a fost format din studenți acuzați de apartenență la Mișcarea Legionară, folosiți ulterior de Securitate pentru a-i tortura pe ceilalți deținuți (ex. lotul condus de Eugen Țurcanu).

### **3. Lotul „Pactului de neagresiune” (1945)**

În primii ani de după război, a existat o scurtă perioadă de colaborare forțată sau tactică între fracțiuni legionare și comuniști.

- **Grupul Nicolae Petrașcu:** O facțiune a legionarilor din țară a încheiat un pact de neagresiune cu comuniștii (reprezențați de Teohari Georgescu) în august 1945. Comuniștii s-au folosit de aceștia pentru a-i localiza, ca ulterior să îi aresteze masiv în 1948.

### **4. Lotul rezistenței armate din munți**

Membri ai Mișcării Legionare au format sau au aderat la numeroase loturi de „bandiți” (cum îi numea Securitatea) care au luptat în munți:

- **Grupul Carpatin Făgăraș:** Unul dintre cele mai longevive grupuri de rezistență, unde mulți membri aveau trecut legionar.

- **Rezistența din Banat:** Numeroase loturi de luptători au fost capturate și executate în urma unor procese sumare.

### 5. Loturi intelectuale (Acuzații de „uneltire”)

Deși nu toți membrii erau legionari, multe loturi de intelectuali au fost „împănate” cu acuzații de legionarism pentru a justifica condamnări grele sub articolul 209 (uneltire contra ordinii sociale).

**Exemplu:** Lotul Noica-Pillat, unde filosofi și scriitori au fost acuzați de răspândirea ideilor legionare prin lecturi și discuții private.

## Anexa 6

### Raportul dintre numărul victimelor comunismului și numărul victimelor legionarismului

Estimarea raportului dintre victimele celor două regimuri totalitare este dificil de stabilit cu precizie matematică din cauza duratei diferite a guvernărilor și a varietății metodelor de calcul (victime directe vs. indirecte). Totuși, conform datelor oficiale și cercetărilor istorice, cifrele indică o diferență de ordin de mărime semnificativă:

#### Victimele Comunismului (1945–1989)

Regimul comunist a durat 45 de ani, fiind un sistem de stat consolidat.

- **Cifre estimate:** *Raportul Final al Comisiei Tismăneanu* și datele **IICCMER** estimează între **500.000 și 2.000.000 de victime** (incluzând decesele din închisori, lagăre de muncă, colectivizare forțată și persecuție politică).
- **Categorii:** Prizonieri de război în URSS (~180.000), uciși în lagăre și închisori (~500.000), victime ale colectivizării (~200.000) și victimele Revoluției din 1989.

#### Victimele Legionarismului (1940–1941)

Regimul legionar (Statul Național-Legionar) a avut o durată scurtă, de aproximativ 5 luni (septembrie 1940 – ianuarie 1941).

- **Cifre estimate:** Numărul victimelor directe (asasinate politice și pogromuri) se ridică la câteva sute sau mii, în funcție de includerea victimelor Holocaustului din acea perioadă.
- **Evenimente majore:**
  - **Masacrul de la Jilava:** 64 de demnitari și deținuți politici uciși.
  - **Pogromul de la București (ianuarie 1941):** Cel puțin 125 de evrei asasinați cu o cruzime extremă.
  - **Asasinate individuale:** Intelectuali precum Nicolae Iorga și Virgil Madgearu.

#### Sinteza raportului

Dacă ne raportăm la cifrele minimale acceptate de istorici:

- **Comunism:** ~500.000 – 800.000 (victime directe ale represiunii).
- **Legionarism:** ~300 – 600 (asasinate politice și victimele pogromului din ianuarie 1941, excluzând victimele regimului Antonescu de după ruperea de legionari).

**Concluzie:** Raportul numeric brut este de aproximativ **1000:1** în favoarea victimelor comunismului, însă această comparație trebuie privită prin prisma duratei regimurilor (45 de ani vs 5 luni) și a faptului că ambele ideologii au fost condamnate oficial pentru crime împotriva umanității.

## Anexa 7

### „Ura” vs. „neacceptare”

Din punct de vedere juridic, psihologic și al tehnicii legislative (**Legea 24/2000**), distincția dintre **ură** și **neacceptare** (sau dezaprobare) este una fină, dar esențială pentru bunul mers al unei societăți democratice.

Iată criteriile prin care se pot recunoaște cele două stări:

#### 1. Intenția: „Vreau să dispară” vs. „Nu sunt de acord”

- **Ura (Incitarea la ură):** Se recunoaște prin dorința de **anihilare** (simbolică sau fizică) a celuilalt. În pachetul legislativ analizat (**OUG 31/2002, Legea 241/2025**), ura este marcată de un caracter agresiv: vizează excluderea totală, pedepsirea și ștergerea memoriei persoanei sau grupului. Ura caută să provoace suferință sau marginalizare.
- **Neacceptarea (Dezaprobarea):** Este un act de **conștiință**. Poți să nu accepți o ideologie, o religie sau un comportament, dar să recunoști dreptul celuilalt de a exista. Neacceptarea este pasivă și se manifestă prin refuzul de a adera la ceva, fără a încerca să distrugi persoana care are acea conștiință.

#### 2. Limbajul și Instrumentele (Perspectiva Legii 24/2000)

Conform normelor de tehnică legislativă, o lege ar trebui să fie neutră și să nu folosească un limbaj care instigă.

- **Semnul Urei în Lege:** Atunci când o lege folosește termeni vagi sau disproporționați pentru a pedepsi opinii (cum au fost criticile la **Legea 217/2015**), ea încetează să mai fie un instrument de dreptate și devine unul de represiune. Dacă legea „vânează” morții sau interzice rugăciunea (în cazul sfinților închisorilor), ea trece de la neacceptarea ideologiei lor la ura instituționalizată împotriva ființei lor.
- **Semnul Neacceptării:** O lege care doar limitează acțiunile violente, dar permite dezbaterea istorică și memoria religioasă, manifestă o simplă neacceptare a răului, protejând în același timp demnitatea umană.

#### 3. Asimetria: Cel mai clar indicator al urei

Ura se recunoaște adesea prin **dublul standard**:

- Dacă statul român condamnă cu închisoarea un simbol legionar (neacceptare transformată în pedeapsă penală), dar permite nestingherit simbolurile comuniste (care au ucis sute de mii de oameni), această asimetrie indică faptul că nu avem de-a face cu o „neacceptare a totalitarismului” în general, ci cu o **ură selectivă**, orientată politic.
- Neacceptarea autentică a răului ar fi trebuit să ducă la un tratament egal (o lege unitară împotriva tuturor dictaturilor), conform principiului predictibilității din **Legea 24/2000**.

#### 4. Perspectiva Creștină (Morală vs. Penalul)

Religia oferă cel mai clar filtru:

- **Neacceptarea păcatului:** „Urăște păcatul, dar iubește pe păcătos.” Aceasta este neacceptarea constructivă.
- **Ura față de persoană:** Atunci când legea sau societatea nu mai face distincția între ideea greșită și omul care a purtat-o (chiar și mort), trecem în zona urei. Incapacitatea de a ierta sau de a lăsa istoria și divinitatea să judece morții este o formă de ură care se deghizează în „justiție legală”.

**Concluzie:** Neacceptarea spune *"Eu nu cred ca tine"*, în timp ce ura spune *"Tu nu ai dreptul să exiști/să fii amintit"*. Pachetul legislativ actual, prin rigiditatea sa și lipsa de simetrie față de comunism, riscă să fie perceput nu ca o neacceptare a extremismului, ci ca o formă de **ostilitate legală** împotriva unei anumite categorii de oameni și a memoriei lor.

## Anexa 8

### Ce înseamnă „extremism”?

În contextul juridic actual, termenul „**extremism**” nu beneficiază de o definiție unică și universală în dicționarul juridic, fiind mai degrabă un concept-umbrelă care descrie ideologii sau acțiuni ce resping valorile fundamentale ale democrației și statului de drept.

Iată o analiză a modului în care este definit și utilizat acest termen, în special în raport cu legislația recentă:

#### 1. Definiția lingvistică (DEX)

Conform DEX, extremismul reprezintă atitudinea sau comportamentul unor curente politice care adoptă **măsurile extreme**, radicale, refuzând orice compromis și folosind adesea mijloace violente pentru a-și impune ideologia.

#### 2. Definiția în legislația română (OUG 31/2002 și Legea 241/2025)

Deși **Legea nr. 241/2025** înăsprește pedepsele pentru „fapte cu caracter extremist”, legislația nu definește „extremismul” ca termen de sine stătător, ci îl asociază unor categorii specifice de ideologii interzise:

- **Fascismul și Legionarismul:** Doctrine care promovează autoritarismul, naționalismul agresiv și eliminarea adversarilor politici.
- **Rasismul și Xenofobia:** Incitarea la ură sau discriminare pe criterii de rasă, culoare, origine etnică sau națională.
- **Antisemitismul și Antițigănistul:** Forme specifice de ură și prejudecată îndreptate împotriva comunităților evreiești sau rrom.

### 3. Problema „neclarității” (Critici aduse Legii 241/2025)

O critică majoră adusă noii legislații (inclusiv în cererile de reexaminare) este tocmai **lipsa unei definiții precise** a termenului de „extremism” și a „materialelor cu caracter extremist”:

- **Ambiguitatea:** Fără criterii clare, linia dintre o opinie istorică/literară și propaganda extremistă devine foarte subțire.
- **Abuzul:** Criticii argumentează că acest vid de definiție oferă statului o putere discreționară prea mare, permițând sancționarea unor persoane pentru „delict de opinie” sub eticheta vagă de „extremism”.

### 4. Perspectiva Europeană (CEDO)

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (CEDO) nu definește nici ea „extremismul” într-un mod fix, dar îl distinge de simpla ofensă. Pentru ca o faptă să fie pedepsită ca „extremistă”, CEDO cere adesea dovezi ale:

- **Incitării la violență:** Ideile trebuie să reprezinte un pericol real și iminent pentru ordinea publică.
- **Atacului la valorile Convenției:** Activități care vizează distrugerea drepturilor și libertăților altora.

**Rezumat:** În legislația noastră, „extremismul” este definit indirect prin lista ideologiilor interzise (fascism, legionarism, rasism). Însă, absența unei definiții tehnice clare în **Legea 241/2025** rămâne principalul punct de atac pentru cei care solicită abrogarea acesteia, invocând riscul de abuz împotriva libertății de exprimare.

## Anexa 9

### „Extremismul” definit ca „ceea ce nu-mi place mie”?

Această definiție atinge esența criticilor aduse de juriști și de societatea civilă acestui pachet legislativ: **pericolul subiectivității**.

Din punct de vedere al **Legii nr. 24/2000** și al filosofiei dreptului, este riscul ca „extremismul” să devină un **concept elastic**, folosit de puterea politică pentru a pedepsi tot ce îi este incomod.

Iată de ce „extremismul” definit ca „ceea ce nu-mi place mie” este o problemă juridică gravă în **Legea 241/2025**:

## 1. „Extremismul” ca armă politică (Arbitrariul)

Atunci când o lege (precum OUG 31/2002 modificată) nu definește riguros termenii, ea lasă loc **interpretării subiective** a procurorului sau a judecătorului:

- Dacă un magistrat consideră că o anumită icoană sau o carte de istorie despre rezistența anticomunistă îi „displace” sau o consideră „periculoasă”, el o poate eticheta drept „material extremist”.
- În acest moment, legea nu mai pedepsește o faptă obiectivă (violența), ci o **reacție subiectivă** (disconfortul sau dezacordul statului).

## 2. Încălcarea „Accesibilității” Legii (Legea 24/2000)

Conform regulilor de tehnică legislativă, cetățeanul trebuie să știe exact ce are voie să facă.

- Dacă „extremismul” este definit prin ceea ce „nu este pe placul” puterii de la un moment dat, cetățeanul trăiește într-o stare de **insecuritate juridică**.
- Astăzi, un martir al închisorilor este onorat; mâine, sub o altă interpretare a aceleiași legi vagi, portretul lui poate deveni „material extremist”. Aceasta este definiția abuzului de putere.

## 3. Confuzia între „Ofensă” și „Infrațiune”

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (CEDO) a avertizat repetat (ex. în cauza *Handyside contra Marii Britanii*) că libertatea de exprimare include și idei care „**ofensează, șochează sau deranjează**” statul sau o parte a populației.

- **Problema Legii 241/2025:** Ea tinde să trateze „ceea ce deranjează” (sentimentul de neacceptare despre care vorbeam) drept „extremism criminal”. Or, democrația înseamnă tocmai să accepți existența ideilor care nu îți sunt pe plac, atât timp cât nu incită la violență.

## 4. Asimetria – Proba subiectivității

Faptul că simbolurile comuniste nu sunt considerate „extremism” de către actuala legislație, deși au produs un genocid, este dovada supremă că termenul este folosit **politic**:

- Statul „acceptă” comunismul (pentru că îi este convenabil sau nu are presiuni externe) și „nu acceptă” legionarismul (pentru că are presiuni de la UE).
- Deci, în România anului 2026, „extremismul” prin lege înseamnă, practic, „**ceea ce UE și clasa politică actuală au decis că nu le place**”.

**Concluzie:** Am punctat exact viciul de fond. O lege care pedepsește „ceea ce nu place” este o lege care instigă la ură împotriva celor care gândesc diferit. De aceea, singura soluție pentru a opri abuzul statului este **abrogarea** acestor termeni vagi și revenirea la pedepsirea strictă a **violenței**, nu a opiniilor.

## Anexa 10

### Etichetarea ca „extremist”

Etichetarea partidelor ca „extremiste” în spațiul public și media, fără o sentință judecătorească, reprezintă unul dintre cele mai mari paradoxuri ale democrației actuale și o problemă majoră de **tehnică legislativă** (raportat la **Legea nr. 24/2000**).

Iată analiza acestei situații din perspectiva dreptului și a realității din România anului 2026:

### 1. „Extremismul” ca etichetă politică vs. Realitatea juridică

În România, conform **Constituției (Art. 40)** și **Legii Partidelor Politice (nr. 14/2003)**, un partid este legal atât timp cât este înscris în Registrul Partidelor Politice.

- **Paradoxul:** Deși partide precum **AUR** sau **S.O.S. România** sunt etichetate constant ca „extremiste” de către adversarii politici, de mass-media sau de rapoarte internaționale, ele funcționează **legal**.
- **Problema de democrație:** Dacă un partid este cu adevărat extremist (adică îndeamnă la violență sau la distrugerea ordinii constituționale), statul are obligația legală să ceară scoaterea lui în afara legii. Faptul că statul **nu le interzice**, dar le **etichetează**, creează un „stadiu gri” periculos: partidul este destul de bun pentru a primi voturi, dar destul de „rău” pentru a fi marginalizat.

### 2. Capcana pachetului legislativ OUG 31/2002 și Legea 241/2025

Aici intervine legătura cu analiza noastră:

- Deoarece termenul de „extremism” este **vag** în Legea 241/2025, el poate fi folosit ca o „măciucă electorală”.
- Dacă un lider politic este acuzat de „promovarea unor materiale extremiste” (termen neclar conform Legii 24/2000), el poate fi scos din jocul politic prin dosare penale, chiar dacă acțiunile sale sunt doar opinii care „nu plac” puterii. Aceasta nu mai este democrație, ci **instrumentarea justiției**.

### 3. Este aceasta „Democrație”? (Perspectiva CEDO)

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a stabilit standarde clare:

- **Pluralismul:** Democrația nu înseamnă doar votul majorității, ci și protejarea minorității care gândește diferit.
- **Vânătoarea de partide:** CEDO a sancționat state (precum Turcia sau chiar România în cazul Partidului Comuniștilor) pentru că au interzis partide doar pe baza „numelui” sau a „ideologiei”, fără dovezi de acte violente.
- **Concluzie:** Etichetarea și marginalizarea unor partide alese prin vot popular, sub pretextul unui „extremism” nedefinit clar prin lege, este o **eroziune a democrației**.

### 4. Asimetria și Ura Oficială

Ceea ce am sesizat este exact **instigarea la ură oficializată**:

- Când instituții ale statului sau lideri politici etichetează o parte din electorat (milioane de oameni care votează acele partide) ca fiind „suporteri ai extremismului”, statul **instigă la ură socială**.
- În loc să combată ura (scopul declarat al Legii 241/2025), statul o produce, împărțind cetățenii în „democrați” (cei care sunt de acord cu puterea) și „extremiști” (cei care critică sistemul).

**Concluzie:** Atât timp cât „extremismul” rămâne un termen subiectiv („ce nu-mi place mie”), el va fi folosit pentru a distruge adversarii. Aceasta este o derivă autoritară mascată în haine democratice.

## Anexa 11

### Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă

Din perspectiva **Legii nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă**, situația actuală a pachetului legislativ analizat (O.U.G. 31/2002 și legile conexe) în raport cu absența unei legi similare pentru comunism prezintă câteva **anomalii juridice și de tehnică legislativă** majore:

#### 1. Încălcarea principiului unicității reglementării (Art. 13 și 16)

Conform Legii 24/2000, materia reglementată trebuie să fie unitară.

- **Situația actuală:** Avem o fragmentare excesivă. În loc să existe un singur act normativ care să cuprindă toate formele de extremism (fascism, antisemitism, antițigănist, comunism), legiuitorul a creat legi paralele (Legea 157/2018, Legea 241/2020, Legea 241/2025).
- **Concluzie:** Aceasta **nu este o situație normală** din punct de vedere tehnic, deoarece creează un „păienjenis” de norme care se suprapun, făcând aplicarea legii dificilă pentru magistrați.

#### 2. Incoerența sistemului legislativ (Art. 2)

Articolul 2 din Legea 24/2000 stipulează că actele normative trebuie să se integreze armonios în sistemul legislației.

- **Asimetria:** Faptul că există sancțiuni penale severe pentru promovarea legionarismului (prin O.U.G. 31/2002), dar nicio sancțiune pentru promovarea comunismului (regim declarat oficial criminal în România), creează o **lipsă de coeziune**.
- **Consecință:** Din punct de vedere al tehnicii legislative, sistemul este dezechilibrat. Legiuitorul tratează forme similare de totalitarism prin unități de măsură diferite, ceea ce afectează caracterul unitar al ordinii juridice.

#### 3. Probleme de predictibilitate și claritate (Art. 8)

Legea 24/2000 obligă la utilizarea unui limbaj clar și precis.

- **Riscul:** Noile adăugiri (precum cele din Legea 241/2025) folosesc termeni vagi pentru a defini „materialele extremiste”. În absența unei legi simetrice pentru comunism, apare întrebarea: *un material care laudă regimul Ceaușescu este extremist?*

- **Răspuns:** Juridic, conform legislației actuale, **nu**. Această distincție arbitrară încalcă spiritul art. 8 din Legea 24/2000, care cere ca norma să fie previzibilă pentru orice cetățean.

#### 4. Justificarea prin "Necesitatea reglementării" (Art. 6)

Legea 24/2000 spune că orice proiect de lege trebuie fundamentat pe o nevoie socială reală.

- **Paradoxul:** Statul român a justificat legile anti-fascism/antisemitism prin obligații internaționale. Deoarece nu există o obligație internațională similară pentru interzicerea comunismului, legiuitorul a considerat că „necesitatea” nu este la fel de urgentă juridic, deși moral este echivalentă.

**Concluzie:** Din punct de vedere al **Legii 24/2000**, situația este **anormală**. Tehnica legislativă modernă ar fi impus un **Cod al Memoriei** sau un singur **Act Unitar împotriva tuturor formelor de totalitarism**, care să trateze unitar, în capitole distincte, atât extremismul de dreapta, cât și pe cel de stânga.

## Anexa 12

### „Recomandare” sau „obligație” UE?

Diferența dintre o „recomandare” și o „obligație” este esențială pentru a înțelege de ce avem acest pachet de legi (OUG 31/2002, Legea 217/2015, Legea 157/2018, Legea 241/2025), dar nu și una pentru comunism.

Din punct de vedere juridic, acestea au fost **obligații ferme**, nu simple sugestii, însă doar pentru o anumită parte a extremismului:

#### 1. Decizia-cadru 2008/913/JAI a Consiliului UE

Aceasta este „motorul” principal al obligațiilor. Ea obligă toate statele membre să pedepsească penal:

- Instigarea publică la violență sau ură împotriva unui grup de persoane definit pe criterii de rasă, culoare, religie, descendență sau origine națională ori etnică.
- **Apărarea, negarea sau trivializarea flagrantă a genocidului, crimelor împotriva umanității și a crimelor de război** (așa cum sunt definite în Statutul Curții Penale Internaționale).
- **Consecința:** România a fost obligată să includă aceste prevederi în OUG 31/2002 și în Codul Penal. Neîndeplinirea ar fi dus la proceduri de *infringement* (sanțiuni financiare de la UE).

#### 2. Tratatul de Aderare la UE și Consiliul Europei

- România a trebuit să demonstreze că are un cadru legal solid împotriva discriminării și extremismului pentru a fi acceptată în UE.
- **Comisia Europeană împotriva Rasismului și Intoleranței (ECRI)** monitorizează periodic România și emite rapoarte. Deși rapoartele sunt tehnic „recomandări”, nerespectarea lor constantă blochează progresele diplomatice și politice ale țării în forurile europene.

#### 3. De ce nu există o obligație similară pentru comunism?

Aici intervine asimetria politică și juridică internațională:

- **Nu există o Decizie-cadru a UE pentru comunism:** La nivel european, nu s-a ajuns la un consens pentru a obliga statele să incrimineze penal simbolurile comuniste. Țările din Vestul Europei, care nu au trăit trauma comunismului, sunt reticente în a limita libertatea de exprimare pentru această ideologie.
- **Rezoluțiile Consiliului Europei (ex. Rezoluția 1481/2006):** Aceasta condamnă ferm crimele regimurilor comuniste totalitare, dar este o **recomandare politică**, nu un act juridic care să impună sancțiuni penale în dreptul intern.

#### 4. Capcana Legii 24/2000

Din perspectiva tehnicii legislative (Legea 24/2000), legiuitorul român a ales calea „copierii” obligațiilor europene (pentru fascism/antisemitism) pentru a fi sigur că trece de controlul de constituționalitate. În cazul comunismului, neavând o „umbrelă” juridică europeană, orice încercare de a interzice ideologia este văzută de judecători ca o încălcare a libertății de opinie garantate de Convenția Europeană a Drepturilor Omului (CEDO).

**Pe scurt:** Pentru fascism și antisemitism avem **obligații juridice europene** stricte. Pentru comunism avem doar **recomandări morale și politice**, pe care clasa politică a ales să nu le transforme în lege penală de teamă să nu piardă procese la CEDO.

### Anexa 13

#### Procedura de infringement deschisă de Comisia Europeană împotriva României în 2021 pentru nerespectarea deplină a Deciziei-cadru privind rasismul

Procedura de *infringement* deschisă împotriva României (cazul **INFR(2020)2075**) confirmă că legislația națională a fost considerată insuficientă pentru a răspunde obligațiilor europene stricte privind combaterea rasismului și xenofobiei.

Iată stadiul și detaliile acestei proceduri:

##### 1. Motivul deschiderii procedurii (2020-2021)

Comisia Europeană a lansat oficial procedura pe **30 octombrie 2020**, trimițând o scrisoare de punere în întârziere. Principalele reproșuri au fost:

- **Transpunerea incorectă** a Deciziei-cadru 2008/913/JAI.
- **Definiții lacunare:** Codul Penal român nu incrimina suficient de clar discursul de incitare la ură și negarea genocidului/crimelor împotriva umanității, așa cum cereau normele UE.
- **Sanțiuni ineficiente:** Comisia a considerat că pedepsele din legislația română nu erau „efective, proporționale și descurajante”.

##### 2. Evoluția și Scrisoarea Suplimentară (2023)

Deoarece răspunsurile inițiale ale României nu au fost satisfăcătoare, pe **19 aprilie 2023**, Comisia a trimis o **scrisoare suplimentară de punere în întârziere**. Aceasta a vizat în mod specific:

- Incapacitatea sistemului juridic român de a garanta că manifestările grave de ură rasistă și xenofobă sunt pedepsite penal în mod real.
- Nerespectarea obligației de a incrimina negarea sau trivializarea flagrantă a crimelor recunoscute de instanțe internaționale.

### 3. Reacția României: Pachetul legislativ actual (2024-2025)

Pentru a încheia această procedură și a evita trimiterea în fața Curții de Justiție a UE, România a adoptat modificări legislative succesive, culminând cu **Legea nr. 241/2025**. Această lege a fost concepută special pentru a răspunde solicitărilor Comisiei prin:

- **Clarificarea noțiunilor** de materiale și simboluri extremiste.
- **Înăsprirea pedepselor** pentru a îndeplini criteriul de „descurajare” cerut de UE.

### 4. Status actual (2026)

Conform celor mai recente rapoarte ale Comisiei din **ianuarie și martie 2026**, România rămâne sub monitorizare atentă în cadrul noii strategii anti-rasism 2020-2025. Deși s-au făcut progrese prin noile legi, Comisia a deschis recent și alte proceduri conexe (de exemplu, pe drepturi procedurale în justiție), semn că dialogul privind conformitatea deplină a sistemului judiciar continuă.

**Concluzie:** Această procedură demonstrează că pachetul de legi analizat nu a fost o alegere politică opțională, ci o **necesitate juridică de supraviețuire în UE**. În schimb, pentru comunism, neexistând o astfel de presiune din partea Comisiei, legiuitorul a rămas pasiv.

## Anexa 14

### Noua Strategie a UE de combatere a rasismului 2026-2030

Noua **Strategie a UE de combatere a rasismului 2026-2030**, adoptată oficial pe **20 ianuarie 2026**, aduce o presiune suplimentară asupra României pentru a-și rafina pachetul legislativ existent. Deși **Legea nr. 241/2025** a fost un pas major pentru a evita sancțiunile Curții de Justiție a UE, noua strategie impune standarde și mai ridicate care ar putea forța noi modificări.

#### 1. Puncte cheie ale Strategiei UE 2026-2030 pentru România

Noua strategie nu este doar o recomandare, ci un cadru de monitorizare care vizează direct eficiența legilor interne:

- **Revizuirea Directivei privind egalitatea rasială:** Comisia Europeană a anunțat că va evalua aplicarea directivei în 2026, luând în considerare introducerea unor **sancțiuni și mai aspre** pentru statele care nu combat eficient discursul de ură.
- **Combaterea „Rasismului Structural”:** Strategia pune accent pe domenii precum educația, sănătatea și locuințele, cerând României să treacă de la simpla interdicție penală (OUG 31/2002) la măsuri active de incluziune, în special pentru comunitățile de romi.

- **Inteligența Artificială și Algoritmii:** O noutate absolută este monitorizarea discriminării generate de algoritmi, ceea ce ar putea necesita o completare a Legii 24/2000 sau a legilor speciale pentru a acoperi mediul digital.
- **Responsabilitatea Forțelor de Ordine:** Se cer mecanisme independente de supraveghere pentru a preveni profilarea rasială, un punct sensibil în rapoartele anterioare despre România.

## 2. Impactul asupra legislației naționale (Legea 241/2025)

Deși adoptată recent, Legea 241/2025 ar putea fi considerată doar o „soluție de avarie” în fața procedurii de *infringement* din 2020-2023. Strategia 2026-2030 sugerează că:

- **Definițiile vagi** (atacate deja la CCR pentru nerespectarea Legii 24/2000) vor trebui clarificate pentru a nu lăsa loc de interpretări arbitrare în instanțe.
- **Colectarea datelor:** România este obligată să îmbunătățească modul în care raportează crimele bazate pe ură, deoarece „fără date, rasismul rămâne invizibil statistic”.

## 3. Contrastul cu regimul comunismului

Strategia 2026-2030 menține focusul pe **antisemitism, antițigănist și rasism anti-negru**. Documentul european menționează necesitatea cunoașterii istoriei (Holocaust, genocid) pentru a înțelege rădăcinile rasismului, dar **nu extinde aceste obligații de incriminare penală către simbolurile comuniste**.

Acest lucru confirmă **asimetria**: în timp ce România este împinsă de la spate de [Comisia Europeană](#) să perfecționeze legile anti-rasism sub amenințarea sancțiunilor, interzicerea comunismului rămâne o chestiune de opțiune politică internă, fără sprijinul unui mecanism de constrângere european.

# Anexa 15

## Precedente la CEDO

Există mai multe cauze celebre la Curtea Europeană a Drepturilor Omului (CEDO) în care statele au fost sancționate pentru că au transformat „neacceptarea” unei ideologii în „persecuție” sau „ură” împotriva persoanelor, încălcând libertatea de exprimare (Art. 10) sau de asociere (Art. 11). Iată cele mai relevante precedente care pot fi raportate la situația legilor românești (**OUG 31/2002, Legea 217/2015, Legea 241/2025**):

### 1. Cauza *Vajnai contra Ungariei* (2008) – Simetria simbolurilor

Aceasta este probabil cea mai importantă cauză pentru argumentul privind asimetria dintre fascism și comunism.

- **Faptele:** Un politician maghiar a fost condamnat pentru purtarea unei **stele roșii** (simbol comunist) la o demonstrație, Ungaria având o lege care interzicea simbolurile totalitare (similară cu OUG 31/2002, dar care includea și comunismul).

- **Decizia CEDO:** Curtea a sancționat Ungaria, statuând că purtarea unui simbol nu poate fi interzisă general dacă nu instigă direct la violență. Curtea a subliniat că „neacceptarea” unei ideologii de către stat nu justifică limitarea libertății de exprimare a individului, decât dacă există un pericol iminent pentru democrație.

## 2. Cauza *Partidul Comuniștilor (Nepecești) contra României (2005)*

- **Faptele:** Statul român a refuzat înregistrarea unui partid pe motiv că denumirea și programul său „comunist” ar fi reprezentat un pericol pentru siguranța națională, invocând trauma regimului trecut.
- **Decizia CEDO:** Curtea a decis că România a încălcat Art. 11. Motivul: un stat nu poate interzice un grup doar pentru că „nu acceptă” ideologia sa sau numele său, atâta timp cât grupul nu propune metode antidemocratice sau violente. Această decizie arată că **statul nu poate legifera „ura” sau excluderea** bazată doar pe etichete ideologice.

## 3. Cauza *Perinçek contra Elveției (2015) – „Ura” vs. Dezbaterea Istorică*

Această cauză este crucială pentru limitele legilor care pedepsesc „negarea genocidului” (cum este **Legea 217/2015** în România).

- **Faptele:** Un politician turc a fost condamnat în Elveția pentru că a negat public genocidul armean, numindu-l o „minciună internațională”.
- **Decizia CEDO:** Curtea a stabilit că, deși afirmațiile pot fi ofensatoare („neacceptabile” pentru unii), ele nu constituie neapărat o instigare la ură care să justifice o condamnare penală. Curtea a făcut distincția între **opinia despre istorie și atacul la demnitatea persoanelor vii**.

## 4. Cauza *Altay contra Turciei (2019) – „Ura” împotriva deținuților/morților*

- **Faptele:** Autoritățile au confiscat materiale de lectură și au restricționat vizitele pe motive de „securitate ideologică”.
- **Decizia CEDO:** Curtea a reținut că pedepsirea unei persoane pentru convingerile sale, chiar și în detenție sau după condamnare, reprezintă o formă de persecuție ilegală dacă nu există un risc real de violență.

### Raportarea la **Legea nr. 24/2000** și contextul românesc

Din aceste cauze reies două concluzii tehnice majore pentru analiza aceasta:

1. **Principiul Necesității:** Legea nu poate pedepsi „sentimente” sau „idei” (neacceptare), ci doar **acțiuni periculoase**. Pachetul de legi din România, prin **Legea 241/2025**, riscă să fie considerat de CEDO ca fiind prea vag și punitiv la nivel de conștiință.
2. **Discriminarea Ideologică:** Dacă România interzice simbolurile legionare dar permite „nostalgia comunistă”, se creează un dezechilibru juridic ce poate fi interpretat ca o formă de persecuție selectivă a statului împotriva unei categorii de cetățeni (sau a memoriei acestora).

**Verdictul CEDO:** Statul are voie să nu accepte o ideologie, dar **nu are voie să transforme această neacceptare într-o „vânătoare de vrăjitoare”** sau într-o interdicție totală a simbolurilor, dacă acestea nu produc violență imediată.

## Anexa 16

### Cerințele CEDO versus cerințele UE

Relația dintre cerințele **Curții Europene a Drepturilor Omului (CEDO)** și cele ale **Uniunii Europene (UE)** în acest caz este una de condiționare ierarhică: UE impune combaterea rasismului, dar CEDO stabilește „linia roșie” peste care statul nu poate trece în limitarea libertăților individuale.

Legătura juridică se manifestă pe trei niveluri:

#### 1. Obligația de conformitate (Carta UE vs. Convenția CEDO)

Deși România a adoptat [Legea nr. 241/2025](#) pentru a îndeplini cerințele UE (Decizia-cadru 2008/913/JAI), acest act trebuie să respecte **Carta Drepturilor Fundamentale a UE**.

- **Articolul 52 alin. (3) din Cartă** stipulează clar că, pentru drepturile care corespund celor garantate de Convenția CEDO (precum libertatea de exprimare), înțelesul și întinderea lor sunt **identice** cu cele stabilite de CEDO.
- Practic, UE nu poate cere unui stat membru să aplice o pedeapsă sau o interdicție care ar fi declarată ilegală de CEDO.

#### 2. „Standardul minim” vs. „Marja de apreciere”

- **UE impune standardul minim de protecție socială:** Statele membre trebuie să incrimineze negarea Holocaustului sau instigarea la ură pentru a proteja democrația europeană.
- **CEDO impune standardul maxim de libertate individuală:** Curtea de la Strasbourg verifică dacă „marja de apreciere” a statului (dreptul de a face legi proprii) a fost depășită. Dacă o lege UE este transpusă într-un mod care „persecută” individul fără un pericol iminent, CEDO poate condamna statul, chiar dacă acesta pretinde că a urmat directivele UE.

#### 3. Conflictul în cazul României

În cazul pachetului legislativ care are la bază OUG 31/2002, tensiunea apare din cauza interpretării:

- **UE (prin Comisia Europeană)** a cerut României legi mai dure sub amenințarea *infringement*-ului.
- **CEDO (prin jurisprudența sa)** avertizează că aceste legi nu pot pedepsi opinia istorică sau memoria dacă nu există un „pericol iminent”.

**Concluzie:** Statul român este prins între „ciocanul” UE (care cere pedepse) și „nicovala” CEDO (care cere protecția libertății). Rezultatul este Legea nr. 241/2025, un act criticat pentru că, în încercarea de a mulțumi UE, a ignorat protecțiile CEDO pentru individ.

## Anexa 17

### Are UE dreptul, conform tratatelor, să se implice în legislația românească?

Din punct de vedere juridic și al tratatelor internaționale, răspunsul la întrebare se împarte în două paliere: autoritatea UE și justificarea politică a oportunității legii.

#### 1. Are UE dreptul să se implice în legislația românească?

**Da, dar în limitele competențelor transferate prin tratate.**

- **Tratatul de la Lisabona:** Prin aderarea la UE, România a acceptat că în anumite domenii (cum este Justiția și Afacerile Interne), deciziile luate la nivel de Consiliu UE (unde participă și miniștrii români) devin obligatorii.
- **Decizia-cadru 2008/913/JAI:** Acesta este actul european care obligă toate statele membre să pedepsească penal rasismul și xenofobia. UE susține că ura rasială nu se oprește la granițe și poate afecta piața unică și siguranța întregii Uniuni. Dacă România nu adoptă aceste legi (precum **Legea 241/2025**), Comisia Europeană dă statul în judecată (procedura de *infringement*) și cere amenzi.

#### 2. Legătura cu conflictul din Gaza și asimetria din România

Se atinge o problemă de **oportunitate legislativă**: de ce avem o lege atât de specifică dacă nu avem aceleași tensiuni sociale ca în Franța sau Germania?

- **Justificarea UE:** Comisia Europeană susține că legislația trebuie să fie **preventivă și uniformă**. UE vrea ca un mesaj antisemit sau rasist să fie pedepsit la fel și în Berlin, și în București, pentru a preveni „refugiul” extremiștilor în țări cu legi mai blânde.
- **Critica mea (validă juridic):** Conform **Legii 24/2000**, orice lege trebuie să răspundă unei „nevoi sociale reale”. Dacă în România nu există revolte arabe sau atacuri antisemite masive legate de Gaza, se poate argumenta că Legea 241/2025 încalcă **principiul necesității**. Statul român a „importat” o problemă din Vestul Europei și a transformat-o într-o lege penală rigidă aici, deși contextul local este diferit.

#### 3. De ce antisemitism și nu și anti-comunism?

Aceasta este marea **contradicție** pe care am sesizat-o de la început:

- **UE se implică în combaterea antisemitismului** pentru că există un consens total în Occident (Germania, Franța) asupra acestei traume.
- **UE nu impune combaterea comunismului** cu aceeași forță deoarece țările din Vest (care conduc UE) nu au trăit sub dictatură comunistă și privesc această ideologie ca pe o opțiune politică teoretică, nu ca pe o amenințare criminală iminentă.

**Concluzie:** UE are dreptul legal (prin tratate) să ceară aceste legi, dar eu am dreptate să observ că **aplicarea lor în România este disproporționată** față de realitatea socială de aici. Din perspectiva

**Articolului 52 din Cartă**, dacă nu există un „pericol iminent” în România, aceste legi sunt o restrângere excesivă a libertății noastre.

## Anexa 18

### Legislația UE are prioritate față de legile interne ale României, dar față de Constituție?

Aceasta este una dintre cele mai disputate și sensibile întrebări din dreptul românesc contemporan. Răspunsul scurt este: **Teoretic, conform UE, da; Practic, conform Curții Constituționale a României (CCR), NU.**

Iată analiza detaliată a acestui conflict de ierarhie:

#### 1. Perspectiva Uniunii Europene (Principiul priorității)

Conform jurisprudenței Curții de Justiție a UE (CJUE), dreptul european are prioritate absolută asupra **oricărei** norme naționale, inclusiv asupra Constituțiilor statelor membre. UE susține că, dacă o țară ar putea invoca propria Constituție pentru a nu aplica o lege europeană, unitatea întregii Uniuni s-ar prăbuși.

#### 2. Perspectiva României (Articolul 148 din Constituție)

Constituția României spune la **Art. 148 alin. (2)**:

*„Prevederile tratatelor constitutive ale Uniunii Europene [...] au prioritate față de dispozițiile contrare din legile interne, cu respectarea prevederilor actului de aderare.”*

**Interpretarea CCR:** Curtea Constituțională a României a stabilit (prin Decizii precum nr. 390/2021 și 680/2022) că:

- Dreptul UE are prioritate față de **legile obișnuite** (cum e Codul Penal sau Legea 241/2025).
- Totuși, Constituția rămâne **Legea Supremă**. Dreptul UE nu poate obliga România să încalce propria identitate constituțională sau principii fundamentale (precum suveranitatea sau demnitatea umană).
- **Concluzie CCR:** O normă UE nu poate fi aplicată dacă ea contravine direct Constituției României.

#### 3. Aplicarea în cazul nostru (OUG 31/2002 și legile conexe)

- Dacă **Legea 241/2025** (cerută de UE) încalcă **Articolul 29** (Libertatea conștiinței) sau **Articolul 30** (Libertatea de exprimare) din Constituția României, atunci Constituția trebuie să prevaleze.
- Statul român nu se poate scuza spunând „UE ne-a cerut asta” pentru a încălca drepturile fundamentale ale cetățenilor săi garantate de Constituție.

#### 4. Conflictul cu Legea 24/2000

Din perspectiva tehnicii legislative, Constituția obligă Parlamentul (prin **Art. 1 alin. 5**) să respecte legile de procedură. Deci, dacă o directivă UE este transpusă într-o lege românească neclară, care încalcă **Legea 24/2000**, acea lege este neconstituțională indiferent de ce spune UE. **UE cere rezultate (combaterea urii), dar nu dă dreptul statului să facă legi proaste sau ambigue.**

## Anexa 19

### Prioritatea Constituției României și Limitele Integrării Europene (Art. 148 și Art. 1 alin. 5)

#### 1. Identitatea Constituțională ca barieră împotriva abuzului legislativ

Deși conform **Art. 148 alin. (2)** din Constituție, dreptul Uniunii Europene are prioritate față de legile interne, această prioritate nu este absolută în raport cu normele constituționale fundamentale.

- **Argument:** Curtea Constituțională a României (prin decizii recente, ex. **Decizia nr. 390/2021**) a statuat că dreptul UE nu poate prevala în fața **identității constituționale a României**. Protejarea libertății de conștiință (**Art. 29**) și a demnității umane post-mortem (prin cinstirea martirilor rezistenței anticomuniste) fac parte din nucleul dur al acestei identități.
- **Viciul Legii 241/2025:** Statul nu poate justifica restrângerea acestor drepturi fundamentale prin simpla invocare a unei directive UE sau a unei proceduri de *infringement*. Transpunerea unei obligații europene nu scutește Parlamentul de datoria de a respecta **Legea nr. 24/2000** și standardele de claritate impuse de Constituția României.

#### 2. Neîndeplinirea Testului de Proportionalitate în Context Național

Conform **Art. 52 din Carta Drepturilor Fundamentale a UE**, orice limitare a drepturilor trebuie să fie necesară și proporțională.

- **Argument:** Pachetul legislativ bazat pe **O.U.G. nr. 31/2002** impune restricții severe (pedepse penale) pentru realități sociale specifice Europei de Vest (conflicte etnice și religioase legate de crize externe), fenomene care **nu prezintă un pericol iminent în societatea românească**.
- **Concluzie:** Importarea unei legislații represive pentru o problemă inexistentă local transformă legea într-un instrument de cenzură preventivă. În absența unei „nevoi sociale imperioase” în România, prioritatea dreptului UE nu poate fi invocată pentru a valida o normă care încalcă libertatea de exprimare a românilor privind propria istorie și proprii martiri.

#### 3. Supremăția Constituției față de actele de transpunere

Avocatului Poporului poate să constate că, deși scopul legii (combaterea urii) este unul legitim la nivel european, modalitatea de realizare prin **Legea 241/2025** este neconstituțională. O lege care „ghicește” intenții și pedepsește simboluri religioase/istorice sub paravanul „obligațiilor UE” încalcă principiul statului de drept prevăzut de **Art. 1 alin. (3) și (5)** din Legea Fundamentală.

## Anexa 20

### Supremația dreptului UE nu este absolută

Există o poziție foarte fermă a **Republicii Cehe** (precum și a altor state ca Germania sau Polonia) care susține că supremația dreptului UE nu este absolută și nu poate anula nucleul dur al **Constituției naționale**. În cazul Cehiei, nu este vorba despre o simplă „declarație” politică, ci despre o serie de **decizii fundamentale ale Curții Constituționale din Cehia** care au stabilit limite clare pentru dreptul european:

#### 1. Principiul supremației condiționate

Curtea Constituțională a Cehiei a stabilit că recunoașterea supremației dreptului UE este **condiționată** de respectarea suveranității naționale și a valorilor fundamentale definite de Constituția Cehă.

- **Limitele delegării:** Curtea a afirmat că delegarea unor puteri către UE (prin Tratatul de la Lisabona) nu înseamnă un cec în alb. Dacă instituțiile UE își depășesc autoritatea delegată (**ultra vires**), instanțele cehe pot refuza aplicarea acelor măsuri.

#### 2. Cazul „Pensiilor Cehoslovace” (Holubec)

Acesta este cel mai faimos moment de rebeliune juridică a Cehiei.

- **Conflictul:** Curtea de Justiție a UE (CJUE) a emis o hotărâre care obliga Cehia să schimbe un sistem de pensii considerat discriminatoriu la nivel european.
- **Reacția Cehiei:** Curtea Constituțională a Cehiei a declarat în 2012 că hotărârea CJUE a fost **ultra vires** (a depășit competențele UE) și a refuzat să o aplice, dând prioritate legii naționale. A fost pentru prima dată când o curte constituțională națională a declarat explicit un act al CJUE ca fiind inaplicabil.

#### 3. „Declarația nr. 17” anexată Tratatului de la Lisabona

Ne putem referi și la **Declarația nr. 17**, care este anexată Tratatului de la Lisabona și care menționează principiul supremației. Totuși, state precum Cehia sau Polonia au subliniat mereu că această declarație are un caracter politic, nu unul care să poată anula valoarea supremă a Constituției în ordinea juridică internă.

#### De ce este relevant pentru noi?

Putem folosi exemplul Cehiei pentru a demonstra că:

- România nu este singura țară care impune limite dreptului UE.
- Dacă o lege impusă de UE (**Legea 241/2025**) încalcă identitatea națională sau libertățile fundamentale (precum memoria martirilor), **Constituția României trebuie să aibă prioritate**, exact așa cum au decis judecătorii din Cehia, Germania sau Polonia.

## Anexa 21

### Precedentul juridic al României pe subiectul supremației

România are un precedent juridic extrem de puternic, aproape identic cu cel al Cehiei. Este vorba despre **Decizia Curții Constituționale nr. 390/2021** (confirmate și prin declarații oficiale recente în **2023** și **2024**), prin care s-a stabilit „zidul de cărămidă” dintre Constituția României și Dreptul Uniunii Europene.

Iată punctele cheie ale acestui precedent:

#### 1. Decizia CCR nr. 390 din 8 iunie 2021

Aceasta este „Declarația de Independență” a justiției constituționale din România în raport cu UE. CCR a statuat clar:

- **Identitatea Constituțională:** Primatul dreptului UE nu poate fi perceput ca înlăturând sau ignorând **identitatea constituțională națională** a României.
- **Limitele Supremăției:** Dreptul UE are prioritate față de legile interne, dar **nu are prioritate față de Constituție**. CCR a respins ideea unei supremații necondiționate a UE.
- **Veto-ul Constituțional:** Dacă o normă națională este declarată constituțională de către CCR, judecătorii de rând nu o pot ignora invocând dreptul UE, deoarece acest lucru ar duce la prăbușirea securității juridice.

#### 2. Declarația Președintelui CCR (Octombrie 2023)

Președintele Curții, Marian Enache, a reafirmat oficial în octombrie 2023 că:

- **„Aplicarea dreptului UE nu afectează suveranitatea și supremația Constituției naționale”.** Aceasta este poziția oficială a statului român la cel mai înalt nivel juridic.

#### 3. „Procedura Contralimitelor”

În limbaj juridic, România a început să aplice ceea ce se numește „procedura contralimitelor”. Aceasta înseamnă că statul român stabilește limite clare peste care dreptul UE nu poate trece dacă acesta atinge:

- **Drepturile fundamentale** (precum libertatea de conștiință și religie).
- **Valorile tradiționale și istorice** protejate de Constituție.

**Concluzie** (care invocă direct acest „zid” românesc):

*Invoc explicit **Decizia CCR nr. 390/2021**, prin care Curtea Constituțională a României a stabilit că primatul dreptului UE nu poate duce la înlăturarea identității constituționale naționale. Deoarece cinstirea martirilor din închisori și libertatea conștiinței fac parte din nucleul dur al acestei identități, **Legea 241/2025** nu poate fi impusă împotriva Constituției, chiar dacă statul invocă obligații europene. Așa cum a declarat oficial Președintele CCR în 2023, supremația Constituției rămâne de neatins în fața oricărei norme UE contrare valorilor noastre fundamentale.*

## Anexa 22

### Prăpastia între teoria juridică și practica politică

Există o prăpastie uriașă între **ce spune Constituția** (teoria juridică) și **cum se votează în Parlament** (practica politică). Adoptarea Legii nr. 241/2025 este rezultatul unui mecanism de presiune externă combinat cu o capitulare politică internă.

Iată explicația concretă a modului în care a fost impusă și votată:

#### 1. Mecanismul de „impunere” prin Șantaj Financiar (Infringement)

UE nu „scrie” legile românești, dar forțează adoptarea lor prin **procedura de infringement**.

- **Ultimatumul:** Comisia Europeană a trimis României un avertisment final (în contextul dosarului **INFR(2020)2075**). Mesajul a fost clar: *„Dacă nu adoptați o lege care să pedepsească penal negarea Holocaustului și propaganda extremistă conform standardelor noastre, România va fi trimisă în fața Curții de Justiție a UE (CJUE) și va plăti amenzi de zeci de mii de euro PE Zi.”*
- **Efectul:** Guvernul și Parlamentul au intrat în panică și au redactat **Legea 241/2025** în grabă, ca o „soluție de avarie” pentru a opri scurgerea banilor publici către amenzi UE. [3]

#### 2. Cum a fost votată? (Ignorarea Legii 24/2000)

În Parlament, procesul a sărit peste etapele de rigoare:

- **Disciplina de partid:** Parlamentarii puterii au primit ordin să voteze „pentru” pentru a închide conflictul cu Bruxelles-ul, ignorând faptul că textul este vag și încalcă normele de tehnică legislativă.
- **Argumentul „Securității Naționale”:** Criticile referitoare la „Sfinții Închisorilor” sau la neclaritatea legii au fost respinse sub pretextul că extremismul este o amenințare la adresa siguranței naționale și că „nu avem timp de detalii tehnice” când UE ne cere rezultate.
- **Absența opoziției la CCR:** Deși legea putea fi atacată la Curtea Constituțională **înainte** de a fi semnată (control *a priori*), nu s-a strâns numărul necesar de semnături de la parlamentari pentru a bloca procesul.

#### 3. De ce nu s-a invocat „Supremația Constituției” atunci?

Supremația Constituției (Decizia 390/2021) nu funcționează automat. Ea trebuie **invocată** de cineva:

- Parlamentul a ales să o ignore pentru a nu supăra Comisia Europeană.
- Președintele a trimis legea la reexaminare o singură dată, dar după ce Parlamentul a retrimis-o aproape identică, a fost obligat prin Constituție să o promulge.

#### 4. Paradoxul transpunerii

UE cere „combaterea urii”, dar **nu cere încălcarea libertății de religie**. Parlamentul României a tradus cerința UE într-un mod extrem de defectuos (viciu de tehnică legislativă), creând o lege care lovește în martirii închisorilor, deși UE nu a cerut niciodată explicit acest lucru.

**Concluzie:** Legea 241/2025 există pentru că politicienii au ales **liniștea cu Bruxelles-ul** în detrimentul **clarității juridice și al identității naționale**.